

LUTERILAISUUDEN PAINOPISTEET II

Väinö Hotti

(nettikuva)
MARTTI LUTHER
 10.11.1483 – 18.2.1546

”Aikoja sitten eläneistä ihmisistä ei kukaan liene jättänyt jälkeensä niin paljon tietoja itsestään kuin Martti Luther...Luther kirjoitti itse noin 450 kirjaa...Pintapuolisen arvion mukaan hänen tuotantonaan on mainitussa suuressa laitoksessa noin seitsemänkymmentätuhatta sivua...Säilyneitä saarnoja on, kuten sanottu, noin kolmetuhatta ja hänen kirjoittamiaan kirjeitä noin kaksituhatta kuusisataa. Ylioppilaiden muistiin merkitsemien pöytäpuheiden määrä nousee yli kahdeksan tuhannen” (Pinomaa, Kuka Luther todella oli, ss.25-27).

9. Suhde vastustajiin

”Jumalattomien taas en mitenkään toivo niitä (ajatuksiani) hyväksyvän, vaan minä toivon niillä ärsyttäväni heitä ja heidän jumalaansa, perkelettä” (10).

”Mutta perkeleelle ja hänen palvelijoilleen, eksytysten ja lahkojen alkuunpanijoille meidän pitää apostolin esimerkin mukaisesti olla kärsimättömiä, kopeita, karskeja ja leppymättömiä sekä säälimättä paljastaa pilkattavaksi, kirotta ja tuomita heidän kavaluutensa” (ss.63-64).

10. Suhde maalliseen viisauteen

*”Ja kuta viisaampia, oikeudenmukaisempia ja pyhempitä ihmiset ovat Kristuksesta, **sitä enemmän he vahingoittavat evankeliumia**” (59).*

*”Paavalikin sanoo evankeliumia ristiinnaulitusta Kristuksesta mm. ristin sanaksi ja **tyhmäksi saarnaksi**” (275).*

*”Kaikki se siis, mitä maailmalla on parhainta ja pyhintä Kristuksesta, **on syntiä ja harhaa**” (572).*

11. Usko ja teot

*”Jumaluusopin mukaan näet **vanhurskaiksi tehdyt tekevät vanhurskaita tekoja; filosofian mukaan on toisin: vanhurskaita tekoja tekevät tulevat vanhurskaiksi**” (312).*

”Jumaluusopin alalla uskosta irralla oleva teko on aivan arvoton” (317).

”Paavo (Ruotsalainen) ei väsynyt varoittamasta ihmisiä siitä, että he väärässä järjestyksessä yrittivät tehdä hyviä tekoja – ennen kuin olivat päässeet Kristuksen sisälliseen tuntemiseen” (Saarisalo, Erämaan vaeltaja Paavo Ruotsalainen, s.326).

12. Pyhä viha

”Paavali tuiskii tulta puhuessaan ja leimuaa kiihkossaan, niin että alkaa kirotta melkeinpä enkeleitäkin” (75).

*”Kaikkien näet pitää uskoa Paavalin saarnaama evankeliumi **tahi joutua kirouksen tai tuomion alaiseksi**” (77).*

*”Eikä kirkossa saa esittää eikä kuunnella muuta oppia kuin Jumalan puhdasta sanaa – **muussa tapauksessa olkoot niin opettajat kuin kuulijatkin kirotut**” (79).*

”Ulkokultaiset meitä syyttävät ylpeiksi ja itsepäisiksi, sellaisiksi, jotka muka yksin tahdomme olla viisaita, muka emme tahdo ketään totella emmekä kenellekään tehdä myönnytyksiä” (137).

13. Maailman vihan kohde

*”Ken vain on syntynyt ja elää Kristuksessa ja kerskaa tästä syntymästään ja jumalallisesta perinnöstä, **saa vainoojaksen Ismaelin**” (533).*

*”Mutta juuri tällä, että minä tuomitsen ihmisten teot ... , että kaikki ihmiset ovat syntisiä, jumalattomia, vääriä, vihan lapsia, saatanan vankeja ja tuomittuja, ja että heitä ei vanhurskauteta teoista ... , vaan yksinomaisesti armosta ja uskosta Kristukseen - , minä hankin osakseni joka miehen leppymättömän vihan ... Ja juuri tällä **minä ärsytän niin juutalaiset kuin pakanatkin vihaan ja suuttumukseen itseäni kohtaan**” (ss.80-81).*

”Me taas, koska pyrimme olemaan mieleisiä Jumalalle emmekä ihmisille, ärsytämme vastaamme perkeleellisen ja helvetillisen vihan sekä saamme kärsiä maailman taholta herjausta ja pilkkasanoja, kuolemaa ja kaikkea onnettomuutta” (ss.81-82).

*”Mutta se, joka pyrkii olemaan mieliksi Jumalalle, **saa ihmiset sydäntyneiksi vihollisikseen**” (82).*

*”Mistä syystä he siis niin katkerasti vihaavat meitä? Yksinomaisesti siitä syystä, että he ovat **kuulleet uusia opettajia**” (491).*

”Julistuksellaanhan he (kristityt) yksinkertaisesti vain hankkivat itselleen maailman vihat ja vainot sekä herättävät pahennusta” (592).

”Onhan tosin meikäläisissä muutamia, jotka kunnioittavat meitä sananpalvelustoimen tähden, mutta missä on yhden yksikin, joka meitä itseämme kunnioittaisi? **Sen sijaan meitä sata vihaa, halveksii, vainoaa**” (659).

”Älköön siis se joka oikein ja uskollisesti on hoitanut virkaansa, vähääkään välittäkö siitä, mitä maailma hänestä puhuu ... **Ihmisten taholta me siis saamme vain pelkkää häväistystä**” (ss.673-675).

”Evankeliumi kun on sen laatuinen oppi, että se jo luonnostaan ja lisäksi saatanan ilkeyden tähden tuo mukanaan ristin” (675).

”Vainoaaahan ja surmaahan meitä maailma, vihaavathan meitä valheveljet mitä kiivaimmin, kauhistaahan meitä kamalasti sydämässämme saatana tulivuolineen vain sen vuoksi, että opetamme Kristuksen olevan vanhurskaudemme ja elämämme” (703).

14. Oikea oppi

”Moneen vuosisataan ei kukaan näet ole opettanut hyvistä teoista paremmin ja jumalisemmin kuin me nykyään opetamme” (111).

”Minä tiedän, että jumalisten pitää olla nöyriä, mutta paavia vastaan minun pitää röyhkeillä pyhällä röyhkeydellä: Paavi, en tahdo alistua valtaasi, en tahdo käyttää sinua opettajanani, **koska olen varma siitä, että oppini on oikea ja jumalallinen**” (126).

”Tosin muutamia palajaa, mutta vain sellaisia, jotka ovat lievemmän lumouksen vallassa, - lumouksen johtomiehet ja alkuunpanijat eivät palaja ... **Samoin minäkin: minä olen varma ja Kristuksen Hengen kautta siinä vakaumuksessa, että oppini kristillisestä vanhurskaudesta on tosi ja kiistämätön**” (242).

”Paremminkin meidän siis pitää kiinnittää huomionsa paavilaisten jumalattomaan oppiin ja ulkokultaisuuteen kuin heidän paheelliseen elämäänsä” (543).

”Lankeemus opillisessa suhteessa ei ole inhimillistä, **vaan perkeleellistä**” (580).

”Yksi ainoa opin ´piirto` (Matt.5:18) on suuremman arvoinen kuin ´taivas ja maa` ; **siksipä emme salli sitä vähimmässäkään määrässä loukattavan. Elämässä sattuvia hairahduksia taas saatamme varsin hyvin katsoa läpi sormien**” (590).

*”Mutta oppimme on Jumalan armosta puhdas, kaikki uskonkappaleemme varmat ja Pyhään Raamattuun perustuvat. Perkele mielellään ne tärvelisi ja turmelisi; siksi pä hän niin salakavalasti käy kimppuumme **mm. sillä tepsivällä todistelulla, että seurakunnissa vaalittavaa rakkautta ja sopua ei saa loukata**” (591).*

”Jos siis evankeliumia julistetaan täydessä rauhassa, on se aivan varmana merkinä siitä, että se ei ole evankeliumia” (592).

*”En siis mitenkään soisi paavin, piispojen, ruhtinaiden ja kiihkohenkien olevan sovussa kanssamme. Sellainen sopuhan eittämättömästi merkitsisi sitä, että **olemme menettäneet oikean opin**” (593).*

15. Laki ja evankeliumi

*”Luther sanoo, että kirkossa sekä laki että evankeliumi on pidettävä voimassa ja saarnattava; **evankeliumi edellyttää lakia** ja on ilman sitä tarkoitukseton. Jos lakia halveksitaan, ei evankeliumikaan puhtaana pysy. Jos lain kimppuun hyökätään vaikka evankeliumin kunnian tähden, niin evankeliumi siitä enemmän kärsi” (Tunnustuskirjat, s.52).*

*”Luther sanoi, että kukaan paaveista ei ole häntä kiusannut niin paljon kuin Agricola (Johannes). **Agricola väitti, että katumusta ei synnytä laki, vaan evankeliumi, joten kristillisessä kirkossa ei sovi lainkaan saarnata lakia.** ”Kymmenen käskyä kuuluu raastupaan eikä saarnastuoliin. Kaikki ne, jotka ovat tekemisissä Mooseksen kanssa, menevät varmasti perkeleen huomaan. Hirteen Mooseksineen`! (mt.53).*

*”Koska Kristus opetti parannusta ja syntien anteeksiantamusta, on seurakunnanpaimenien samoin opetettava näitä seurakunnilleen. **Nykyään on yleistä puhua paljon uskosta, mutta ilman parannuksen saarnaa ei voida ymmärtää, mitä usko on**” (53).*

*”Sokeuksien sokeutta on, Luther kirjoittaa, että ei tahdota saarnata lakia ilman ja ennen evankeliumia. **Kuinka on mahdollista saarnata syntien anteeksiantamusta, ellei sitä ennen ole olemassa mitään syntejä?**” (54).*

*”Kirkossa on erikoisen ihanana valona mitä huolellisimmin pidettävä voimassa **lain ja evankeliumin erotus**, sillä sen avulla – Pyhän Paavalin neuvon mukaan – Jumalan sanaa oikein jaetaan” (428).*

”Me uskomme, opetamme ja tunnustamme, että lainsaarnaa ei ole ahkerasti harjoitettava ainoastaan epäuskoisten ja katumattomien parissa, vaan myös

tosiuskovien, todella kääntyneiden, uudestisyntyneiden ja uskon kautta vanhurskautettujen parissa (430).

”Ei evankeliumi julista syntien anteeksiantamusta välinpitämättömille, suruttomille sydämille, vaan ´särjetyille` eli katuville” (503).

*”Kristuksen Hengen ei siis ainoastaan tule lohduttaa, vaan myös, lain virkaa käytellen ´näyttää synti todeksi maailmalle´, näin uudenkin liiton aikana suorittaa, niin kuin profeetta sanoo, opus alienum, ut faciat opus proprium, toisin sanoen: hänen täytyy suorittaa **vieras työnsä**, synnin todeksi näyttäminen, kunnes ehtii varsinaiseen työhönsä: lohduttamiseen ja armon julistamiseen” (503).*

*”Tämä lainoppi on **välttämätön uskoville** senkin tähden, etteivät he joutuisi oman pyhyiden ja hurskauden valtaan” (510).*

*”Jumalalle onkin **ominaista** nöyrien korottaminen, nälkäisten ravitseminen, sokeiden valaiseminen., kurjien ja masentuneiden lohduttaminen, syntisten vanhurskauttaminen, kuolleiden eläväksitekeminen, epätoivoisten ja kadotukseen tuomittujen autuuttaminen” (Luther, Gal.kirj sel. s.378).*

*”Lain varsinaisena tehtävänä onkin saada meistä syynalaisia, nöyryyttää ja tappaa meitä, viedä meitä helvettiin ja riistää meidät puti puhtaiksi, mutta siinä tarkoituksessa, että tulisimme vanhurskaiksi, meidät korotettaisiin ja tehtäisiin eläviksi, vietäisiin taivaan korkeuksiin ja saisimme osaksemme kaiken. **Se ei siis tapa vain tappaakseen, vaan se tappaa elämäksi”** (mt.s.413).*

”Sillä niin kuin härät, jotka kovin vaivautuneina kantavat iestä, eivät korvaukseksi saa mitään muuta kuin ruokansa, ja niin kuin ne, sitten kun eivät enää kelpaa ikeellisiksi, teurastetaan, niin nekin, jotka laista etsivä vanhurskautta, ovat vankeja, ja heitä painaa orjuuden ies. toisin sanoen laki, ja loppujen lopuksi, kun kauan ovat kovalla työllä ja tuskalla itsensä loppuun näännyttäneet, saavat palkkansa: he jäävät orjaraukoiksi ikipäivikseen” (552).

*”Orjina me orjan töitä
Teimme synnin siteissä,
Saatanankin ilkiöitä
Tottelimme käskyjä.
Mutta niiltä raukes
valta, Jeesus vapahti
sen alta” (Vvk,76:5).*

(nettikuva)

”Jos siis Poika tekee teidät vapaiksi, niin te tulette todellisesti vapaiksi” (Joh.8:36).